

**„НЕПОСТОЯНСТВО, ТВОЙТО ИМЕ Е ЖЕНА!“*:
ПРОСПЕР МЕРИМЕ – ДИМИТЪР ДИМОВ
УСПОРЕДЕН ПРОЧИТ**

Людмила Григорова

*Жените са направили от себе си такова оръдие за въздействие върху чувствеността, че мъжът не може спокойно да се държи с жената. Щом мъжът се приближи до жената, веднага попада под нейното обаяние и си губи ума!***

В личната библиотека на Димитър Димов се намира шесттомното московско издание на Проспер Мериме от 1963 г. Той е един от писателите, към които Димов е особено прирастен. Кое ги сродява? – На първо място – интересът към екзотичното, към необикновеното и изключителното. Към *ексцентричното*. У тях едва ли ще намерите и ред за банално нормалното. Това е един романтичен поглед върху света. И у двамата писатели този интерес се фокусира върху *Испания*. У Мериме – и като учен-археолог и пътешественик (той е един от основоположниците на съвременната археология и е член на Френската академия!), у Димов – единствено като *художник*. Впрочем при Димов страстта към екзотиката приема и по-универсални размери в чисто географски план – освен към Испания, и към испаноезичните страни в Латинска Америка. Неведнъж сам е заявявал, че е завършил ветеринарна медицина и защото е искал да реализира една своя юношеска мечта – да живее в саваните на Южна Америка и да се издържа като ветеринарен лекар, тъй като това са страни със силно развито животновъдство. Интересът на Мериме към Испания (пък и към екзотиката на Изтока) – като история и археология, към нейното изкуство, към езика на племената, които я населяват в първата половина на деветнадесети век, към испанския национален характер и национална идентичност безспорно, *вътрешно* ги сродява. Дори отношението към *жената* в произведенията им – като *дяволска еманация*¹ – в „Кармен“, „Венера Илска“, „Жената е дявол“ у Мериме. А и у Димов този възглед е съществен елемент за *женската* природа, въпреки всички уговорки за *сложната* фактура на неговите женски персонажи.

* Стих от „Хамлет“ в превод на Любомир Огнянов.

** Толстой. Събр. съч. в 14 т. Кройцеровата соната, т. 12, НК. С., 1956, с. 29.